

"בשורת הריסה"

נסו לתאר מודעת פרסום ב נוסח הזה: "בוא להתרשם ולהשתתף ב פרויקט הדיור היוקרתי המוקם בשכונת פסגת אורנים. לרוכשים מובטח מ פרט טכני עשיר, פיתוח סביבתי מרשים ובנוס מיוחד- תוך מספר שנים ייחרב הבית". מודעה מעין זו מופיעה באמצע פרשיות המצורע בפרשתנו: "כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם". סופו של עניין זה מוכר לכולנו. לאחר בדיקה מדוקדקת של הכהן הבית נהרס עד היסוד. ברור לכל שצרעת אינה סימן ברכה ושהיא מופיעה כעונש, אז מדוע אם כן מתארת התורה ארוע זה כארוע חגיגי במסגרת הכניסה אל הארץ. אדרבה, היינו מצפים שהתורה תזהיר עד כמה דרושה התנהגות עילאית בארץ ישראל, שכן היקר להם מכל עלול להילקח מהם אם לא יעשו רצונו של מקום. במקום זה ישנו תיאור חגיגי ממש של הריסת בית במסגרת הצרעת. רש"י מגייס עבורנו את פירוש חז"ל המפורסם ממסכת הוריות דף י', שיש כאן בשורה לעם ישראל, שכן עמי כנען הטמינו בבתים מטמוניות בזמן שהיו ישראל במדבר והריסת הבתים תאפשר לחשוף אוצרות אלה. השאלה הנשאלת היא כפולה: האם אין דרך בידי ה' להביא ברכה זו בלי להרוס ולהחריב את הבתים? האם לזאת קוראים חז"ל בשורה? ועוד, הרי הצרעת באה על התנהגות קלוקלת, האם יוצא חוטא נשכר? ניתן לדרוש מדרש זה לכמה כיוונים. ייתכן שהדגש של המדרש הוא על כך שהטמנת האוצרות נעשתה כאשר שהו ישראל במדבר ארבעים שנה, ולפיכך היה סיפק בידם של האמוריים להטמין. אילו לא חטאו ישראל היו נוטלים אוצרות אלה תוך כדי כיבוש הארץ באין מפריע. אך ייתכן שיש כאן רמז עמוק למציאות המורכבת של חיי עם ישראל בארץ ישראל. כבר בכניסתם של עם ישראל לארץ רומז להם הקב"ה שצפויות הריסות של בתים. בין אם מדובר בבית הפרטי של אדם זה או אחר, בין אם מדובר בבית המקדש, ובין אם מדובר בבית הלאומי כולו, בית זה עתיד להיחרב. בנייתו הראשונית לא תחזיק מעמד. השאלה היא מדוע? וכמו כן השאלה היא כיצד מתקשר הדבר לעניין הצרעת? בניית הבתים בארץ ישראל אינה סתם בניית בית, אלא הינה העמדת יסודות לרעיון של מלכות ה' בעולם. זהו אתגר בלתי רגיל, ואך טבעי הוא שיקשה על בני אדם להצליח בביצוע משימה זו בפעם הראשונה. למדנו שאין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן טועה בהן תחילה. עניין הצרעת שמתארת כאן התורה היה מוכר היטב לעם ישראל. פעמיים בתורה מתוארים בני אדם שלקו בצרעת. האחד משה והשנייה מרים. מנייתו שני מקרים אלה ניתן להבין על מה באה הצרעת. הצרעת של משה הופיעה בו כאשר לא האמין בעם ישראל ("והן לא יאמינו לי"), והצרעת של מרים הופיעה בה כאשר לא הכירה בגדולתו של משה. אם נסכם את הדברים נוכל לומר כך: הצרעת מופיעה כאשר מישהו לא מאמין בגדולתו או ביכולתו המיוחדת של האחר. מנהיגים של ישראל חייב לדעת שהוא מנהיג עם שאין דומה לו. עם שכוחות האמונה שלו הינם מעבר לכל דמיון, ואילו עם ישראל חייבים לדעת שהם מונהגים על ידי אדם שהביא את תורת ה' לעולם, ושאינו אח ורע לגדולתו של אדם זה באף תרבות ובאף עם. לוקח זמן רב ודרושים תהליכים מעמיקים עד אשר עומד עם ישראל על עומק עניין זה ולכן תבו א הצרעת ותופיע בבתים ותביא לחורבנם כדי שיוכלו להיבנות בתים חדשים בעלי יסודות אמונה חזקים יותר. ה"בשורה" כאן כפולה. ראשית, ישנה לגיטימציה לאי הבנת עניין עמוק זה בפעם הראשונה, וכמובן הבשורה הגדולה היא שבסופו של כל חורבן ישנן "מטמוניות". עומדים אנו בפתחו של שבוע נורא הוד ותהילה. מצד אחד נתייחד עם המשפחות שבתייהם נהרסו ונחרבו, ומצד שני נחוג את בניית ביתו הלאומי של עם ישראל. דומה שפרשה זו שאנו קוראים בשבת שלפני יום העצמאות מלמדת אותנו מהו הסוד לבניין עדי עד. המפתח הוא אמונה מעמיקה בזכותו של העם הזה, בחוסנו של העם הזה ובייחודו של העם הזה. ככל שנדע להעריך ולהבין לעומק את המילים: "אשר בחר מכל העמים ונתן לנו את תורתו", כך נוכל לקרב את סופה של בניית הבניין. ימים אלה כמוהם כימי דין וחשבון נפש שנועדו להקנות לנו ראייה עמוקה זו. עלינו להסתכל על עם ישראל בעין טובה ולגלות את המטמוניות הגנוזות בעם זה.

שבת שלום וחג עצמאות שמח,

הרב יוני ברלין, מנהל בית הספר